

VLADIMÍR
MATĚJKA

NA STRÁŽ!

Na stráž!

Vladimír Matějka

Osoby

vojín Prkoš

vojín Vidloň

kaprál Dutohlov

poručík Dusil

kapitán Zavřel

doktor Přecechtěl

hajný Drobeček

jeho manželka Valérie

bába Pavlišová

velitel pohraničnicků

starosta

1. voják

2. voják

1. hlas sekretářky v telefonu

2. hlas sekretářky v telefonu

1.

Kaprál Dutohlav, vojín Prkoš, vojín Vidloň

(Jeviště je rozděleno na dvě poloviny. Na pravé straně je louka, uprostřed v popředí je velký bílý hraniční kámen a na levé straně je les, v pozadí velký strom se silnými větvemi, pár špalků na podlaze spolu s větvemi a listím. Vše je pokryto jemným popraškem sněhu.

Jeviště je prázdné. Až po delší době jsou z levé strany, jakoby z dálky, slyšet sílící povely.)

KAPRÁL: Ráz dva! Ráz dva! Sakra, táhnete se jako pohřební průvod za rakví! Ráz dva! Když se tak na vás dívám, tak skoro slyším zvonit umíráček a chce se mi brečet. Vzmužte se, jste vojáci, sakra, tak zastrčte břicha, hrby a vypněte hrud'!

(Na pravou stranu nepochodují dva vojáci za sebou. Přes rameno mají samopaly.

Vedle nich jde kaprál. Všichni mají roušky.)

KAPRÁL: Zastavit stát! Pozor! Vlevo bok!

(Kaprál je obchází, kontroluje jim výstroj, občas něco upraví, potom se před ně postaví, co nejvíc se vypne, je menší než oni.)

KAPRÁL: Pohov!

(Vojáci se uvolní.)

KAPRÁL: Vojáci, víte, proč jste tady? Co, Vidloňi? Co, Prkoši?

PRKOŠ: *(nejistě)* Něco jsme provedli, pane kaprál?

KAPRÁL: Vojáci! Jste tady, abyste chránili hranici naší drahé a milované vlasti v této těžké pandemické době před tímto..., (*ukáže na druhou stranu hranice*) ...pranárodem, odkud sem po celá staletí přichází jen to nejhorší. A teď sem dokonce chodí a kejchají a kašlají na nás přes hranice, abychom se nakazili tím jejich svinstvím. A tomu máte vy zabránit. Vojáci! Uvědomte si, že vy jste tu jako živá hradba, co má chránit naše nejzranitelnější: ženy, děti, staré lidi...

PRKOŠ: Pane kaprále, ale v novinách se píše, že ten virus přišel z Asie...

KAPRÁL: Mlčte, Prkoš! Pamatujte si, že když něco řekne nadřízený, to jako já, tak je to pravda, i kdyby to stokrát pravda nebyla! Jasně, Prkoš?

PRKOŠ: Jasně, pane kaprále.

KAPRÁL: Takže..., úplně jste mě vyvedl z míry, kde jsem to skončil?

PRKOŠ: U starých lidí, pane kaprále.

KAPRÁL: Tak ty mě tedy také pěkně štvou. Válejí se, nic nedělají, pobírají důchody, my je živíme z našich daní, a ještě si stěžují, že prý mají málo...

PRKOŠ: Mluvil jste o pandemii, pane kaprále.

KAPRÁL: O pandemii? Ale ovšem, vy mě jen pletete..., tak, jak jsem řekl, všechno zlo pochází z této strany hranice. Jejich nepřátelská činnost je patrná už z toho, že mají jiné zákony, zvyky nám nepochopitelné, ctí jiné hodnoty a zuřivě odmítají naši chvályhodnou snahu tento nedobrá stav jejich společnosti změnit.

Vojáci! Naše vlast je v ohrožení. Proto jste tu, abyste ji chránili a v případě nutnosti za ni položili život.

(Vidloň se začne rozhlížet kolem sebe.)

KAPRÁL: Kam to koukáte, Vidloň?

VIDLOŇ: Dívám se, pane kaprále, kam bych ho položil, aby se moc neušpinil. Je tu samé bahno...

KAPRÁL: Teď ne! Až vám řeknu! Já se tu ve vás snažím vzkřísit vlastenecké city a vy, jak vidím, myslíte jen na voloviny, chlast a ženský, co?

VOJÁCI: *(současně)* Ano, pane kaprále!

KAPRÁL: Tak už nemyslete..., tedy myslíte! Ale jen na naši zem a na našeho vrchního velitele, pana prezidenta, předsedu vlády, předsedu parlamentu, senátu..., co se tak šklebíte, Prkoš?

PRKOŠ: Právě teď jsem si na ně vzpomněl, pane kaprále.

KAPRÁL: Pamatujte si, vojáci, že vždycky za všechno můžou sousedi. Mně vždycky otrhají ze zahrádky všechnu úrodu... *(pokračuje téměř plačtivě)* ...přelezou plot a trhají a trhají. Jablka, hrušky, třešně, jahody, všechno, co jim přijde pod ruku, a ani jim nevadí, že ještě nejsou zralé. A a také mi tam házejí svoje odpadky, močí na plot...

(vzpamatuje se a pokračuje nenávislně; třesoucí rukou ukazuje přes hranici)... a tamti, tamti..., nejsou o nic lepší. Takže oči na stopky a na stráž!

VOJÁCI: *(najeďnou)*: Na stráž!

PRKOŠ: Pane kaprále, můžeme vás o něco poprosit...?

KAPRÁL: Pamatujte si, vojíne, že voják neprosí. Voják žádá! Oč jde?

PRKOŠ: Až tu budeme hlídat...

KAPRÁL: Jaký hlídat? Jaký hlídat? Hlídat si můžete leda tak starou, aby vám nezanášela, ale státní hranici musíte střežit! Rozumíte?! Střežit!

PRKOŠ: Až tu tedy budeme střežit, jak říkáte, nemohli bychom si tu rozdělat ohýnek, pane kaprál?

VIDLOŇ: Nám je totiž hrozná zima, pane kaprál.

KAPRÁL: Vy jste se zbláznili! Na stráži! To chcete, aby vás každý narušitel viděl a obešel? Tady nejste na výletě, na pikniku, abyste čuměli do ohně, opékali si buřty a zpívali odrhovačky. Vy tu plníte bojový úkol!

VIDLOŇ: Alespoň takový malý, miliaturní. Jen co si prstíky ohřejeme...

KAPRÁL: Ani ten nejmenší a běda vám, jestli vás nachytám, že tu kouříte!

PRKOŠ: My nekouříme. My si...

KAPRÁL: Ticho! Všechny vaše žádosti – minulé, současné i budoucí – se zamítají. (*po chvíli*) Máte ještě nějaké?

VIDLOŇ: Ne, pane kaprále.

KAPRÁL: Konečně si rozumíme. Vždyť já to s vámi myslím dobře a všechny ty zákazy a restriktce jsou jen a jen ve vašem vlastním zájmu a v zájmu disciplíny, která na vojně musí být.

Já se cítím skoro jako váš otec..., i když já mít takové děti, jako jste vy, tak je strčím do pytle a půjdu utopit.

VIDLOŇ: Pane kaprále, můžeme střílet, kdyby se tu ten koronavirus objevil?

KAPRÁL: Na koronavirus ne, ale na narušitele, kdyby sem chtěl vniknout a šířit tu ten virus. Proto máte zbraně, ne? Nebo si myslíte, že je máte pro ozdobu?

PRKOŠ: My máme jinou ozdobu...

KAPRÁL: Ale o mozek se nejedná, co?

VIDLOŇ: Proboha, co to je?

KAPRÁL: (*sepne ruce a pohledne vzhůru*) Pane prezidente, náš vrchní veliteli, za co?! Za co?!

PRKOŠ: Pane kaprále, můžeme si, až tu budeme sami, sundat roušky?

KAPRÁL: Roušky vám dala armáda, aby vás ochránily před infekcí, tak je budete nosit a ne že ne.

PRKOŠ: No, my jsme slyšeli, že lidi proti nim protestují...

KAPRÁL: Vy nejste žádní neukáznění civilisté, vy jste vojáci. Oni si můžou demonstrovat, jak chtějí, a proti čemu chtějí, ale vy ne. Ostatně, já si myslím, že kdyby tito lidé byli na potápějícím se Titaniku, tak by se bouřili i proti spouštění záchranných člunů.

Takže má odpověď zní: Ne!

VOJÁCI: (*sborově*) Rozkaz, pane kaprále.

KAPRÁL: Velitelem hlídky určuji vojína Vidloňe.

PRKOŠ: Proč Vidloň, a ne já, pane kaprál?

KAPRÁL: Protože on má o jednu třídu základní školy víc než vy, vojíne.

PRKOŠ: Ale on do ní také déle chodil, pane kaprál.

KAPRÁL: Tím lépe. A vy, vojíne, kdybyste se nemusel ve čtyřiaadvaceti ženit, tak jste do ní mohl chodit také tak dlouho.

Vojáci, ještě vám musím oznámit, že vzhledem k délce strážného úseku hranic, který naše rota musí zabezpečit, a vzhledem k jejímu početnímu stavu zde budete plnit tento bojový úkol v delším časovém horizontu, než je obvyklé. Proto vám byly vydány potraviny v odpovídajícím normativním množství. Tak je nesežerte hned!

PRKOŠ: A na jak dlouho nám má těch pár konzerv vystačit, pane kaprál?

KAPRÁL: Dokud nebudete vystřídáni. Nebojte se, posily jsou už na cestě.

VIDLOŇ: *(ohlédne se a nechápavě řekne)* A kde jsou, pane kaprál? Vždyť ta cesta je prázdná.

KAPRÁL: Vojíne, když jsem řekl, že jsou na cestě, tak jsem nemyslel tuto konkrétní cestu, ale to, že sem už přijíždějí z nějakého vzdáleného místa, kde jsou posádkou, rozumíte?

VIDLOŇ: Rozumím, pane kaprál. Jen nechápu, proč jedou po cestě, a ne po silnici.

PRKOŠ: Ty jsi ale blbej. To je jasné, že sem nepojedou po silnici, nebo dokonce po dálnici, když tady chtějí být rychle.

KAPRÁL: Vidím, že jsem udělal dobře, když jsem pro vás vybral tento úsek hranic. Poslední člověk, co tu byl viděn, prý byla Karkulka, když šla nakrmit vlka.

VIDLOŇ: Cože? Vlci? A tady?!

PRKOŠ: To je hrozné, nejdřív koronavirus a teď i vlci.

KAPRÁL: Vojáci, žádní vlci tu nejsou...

VIDLOŇ: Ale vždyť vy sám, pane kaprál, jste říkal...

KAPRÁL: Chtěl jsem jen tím říci, že tu lišky dávají dobrou noc.

VIDLOŇ: Proboha, ještě i lišky?!

PRKOŠ: A určitě mají vzteklinu...

KAPRÁL: Vzteklinu dostanu já z vás, jestli okamžitě nezavřete hubu! Jste vojáci, tak se nesmíte bát nepřítele, a tím méně vlka nebo lišky.

VIDLOŇ: Vám se to lehce řekne, pane kaprál, nebát se. Ale vy tu nebudete.

PRKOŠ: A ti vlci mají hrozná zuby...

KAPRÁL: Ticho! Pozor!

(Vojáci se postaví do pozoru a kaprál je začne obcházet.)

KAPRÁL: Konec diskuzí. Vy tu budete střežit hranici a basta. Víte, co máte dělat, a když to dělat nebudete, tak vás nechám zavřít na hodně dlouho. A tam, za mřížemi, se s vámi nebudou mazlit tak jako já tady. Takže si dejte sakramentský pozor, jasné!

VOJÁCI: Jasné!

KAPRÁL: Na stráž rozchod!

(Vojáci vykročí vpřed a začnou střežit, kaprál odejde ze scény.)